

TREEF MAGAZINE

Jaargang 1 Nummer 8

mensen van om de hoek

ERIK

Maaike en Melle

Erik: 'Schrijvend kan ik m'n gedachten veel beter verwoorden dan sprekend' -
medicijnenstudent Aaron: 'ik vind Nederland fantastisch' - Bertus & Bep zoeken
altijd de gouden randjes - Jan: 'ik blijf schoorstenen vegen tot ik erbij
neerval' - José accepteert zichzelf precies zoals ze is - en meer...

TREF

MAGAZINE

TREF MAGAZINE *over mensen van om de hoek*

Niemand wordt met een gebruiksaanwijzing van zichzelf, van de wereld of van het leven geboren en iedereen maakt er op z'n eigen manier toch iets unieks van. In het maandblad TREF tref je de persoonlijke verhalen van mensen van om de hoek. Zij vertellen wat hen beweegt en motiveert, en wat hun dromen en teleurstellingen zijn. Alles kan in TREF. Het tijdschrift biedt inzicht in de beweegredenen van onze buren en wil hierdoor het wederzijds begrip in de samenleving versterken.

TREF is fijn, maar nog klein. Wil je ons meehelpen groter te worden en een steentje bijdragen aan een begripvolle samenleving? Adverteer, sponsor, schrijf mee, deel uit, of draag bij. Samen maken we een verschil!

TREF Redactie:

Aureliavlinder 58
8016HC Zwolle
tel. 038-4653244
info@TREFmagazine.nl
www.TREFmagazine.nl

Aan TREF 8 werkten mee:

Mathilde van Hulzen, Jenny Kamps,
Janneke Pelle, Janoh de Groot e.a.

Informatie, Inspiratie, Acquisitie

Janoh de Groot 0626-534403
janoh@TREFmagazine.nl

TREF is gratis. Kijk voor de TREFpunten op TREFmagazine.nl. Een abonnement is mogelijk, je betaalt alleen de verzend- en administratiekosten: € 27,50 per jaar. Maak het betreffende bedrag over op bankrekeningnr. 656 003 413 t.n.v. Marijke Mosterman Journalistieke Producties onder vermelding van naam en adres, en je ontvangt TREF per omgaande.

TREF is een uitgave van Marijke Mosterman Journalistieke Producties en verschijnt 11 keer per jaar.

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden gereproduceerd of vermenigvuldigd zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor persoonlijke of materiële schade, veroorzaakt door onjuiste informatie in de redactionele kolommen. Uitspraken van columnisten of geïnterviewden in TREF hoeven niet overeen te komen met de mening van de redactie.

Zeur & Zanik willen nu wel eens een voorspoedige regeerperiode

Hopen dat de nieuwe regering met oplossingen gaat komen...

...in plaats van met allerlei gedoe.

Want wij zijn in feite dus veel meer anti-dan probleem.

Echt wel.

Marijke Mosterman

IN TREF 8:

JAN

AARON

ERIK

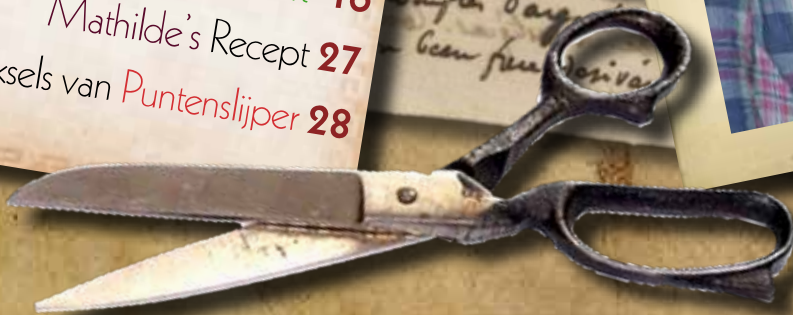

BERTUS
& BEP

JOSEF

- Janneke's belevenissen 9
- Jenny's zwerfjongeren 13
- Door het oog van TREF 15
- Amsterdam Outsider Art 16
- Mathilde's Recept 27
- Denksels van Puntenslijper 28

NEDERLAND is *FANTASTISCH!*

Aaron John (26) is vierdejaars student geneeskunde bij de Radboud Universiteit in Nijmegen en vrijwilliger bij een medische hulpdienst. Hij heeft het enorm naar zijn zin in Nederland, ook al moest hij zijn familie op Aruba achterlaten om hier te komen studeren. 'Mijn toekomst ligt in Nederland.'

Wie wil er op de brancard komen liggen?' vraagt Aaron John aan de omstanders tijdens de zonovergoten, eerste Nationale Traumadag in Nijmegen. Op het grasveld bij het ziekenhuis UMC St. Radboud kunnen bezoekers ervaren wat spoedeisende hulp inhoudt. Brandweerlieden, reddingshonden en verpleegkundigen geven demonstraties, kinderen laten zich ingipsen, leren hechten of reanimeren.

Aaron staat in de tent van SIGMA: de Snel Inzetbare Groep ter Medische Assistentie. 'We zijn vrijwillige hulpverleners en we worden ingezet bij rampen of ongevallen, als de gewone medische diensten het werk niet aan kunnen. Denk bijvoorbeeld aan de recente treinbotsing op het station in Amsterdam, waarbij slachtoffers vielen. Daarbij kwam ook een lokaal team van SIGMA in actie. Mijn afdeling, Gelderland-Zuid, heeft een vaste post in Tiel. Daar staat ook een auto met alle benodigde hulpmiddelen. We zijn 24 uur per dag inzetbaar.'

Aaron werkt sinds 2009 als vrijwilliger voor SIGMA. Tot nu toe is hij alleen preventief ingezet, echte calamiteiten heeft hij nog niet meegemaakt. 'Maar we helpen dus wel bij lokale evenementen zoals de Zevenheuvelenloop en de Nijmeegse Vierdaagse. En bij demonstraties, zoals vandaag.'

Plezier

Enthousiast geeft Aaron tekst en uitleg bij alles wat hij doet. 'We bootsen hier een echte situatie na: het stabiliseren van een persoon waarvan we vermoeden dat hij of zij letsel heeft aan de nek- of rugwervels. Door het volledig beperken van de bewegingsvrijheid, beperken we meteen het risico op meer letsel dan er al is. Want hoe meer je beweegt, hoe meer schade je ruggenmerg kan oplopen. Na het stabiliseren kan iemand dan voor een foto naar het ziekenhuis worden gebracht en daar verder worden behandeld.'

Inmiddels is er een bezoeker die het aandurft om op de smalle brancard te klimmen en zich door Aaron en zijn collega te laten vastbinden. Zo vast, dat ze rechtop gezet kan worden zonder een centimeter van haar plaats te schuiven. Dat voelt duidelijk niet erg prettig, dus het applaus van de omstanders heeft ze zeker verdiend.

Aaron heeft er zichtbaar plezier in. 'Dit is een hartstikke leuke dag! Ik vind het geweldig om te laten zien wat we doen en alles goed uit te leggen. Normaal zie je ons hooguit vanaf een afstand in actie, nu mag je van heel dichtbij kijken en alles vragen wat je maar wilt. Je mag dus zelfs op de brancard gaan liggen en ervaren hoe dat is!'

Aaron is vierdejaars student geneeskunde bij de Radboud Universiteit in Nijmegen. Komend jaar gaat hij zijn co-schappen lopen. 'Jammer genoeg krijg ik binnenkort te maken met de langstudeerboete. Zonde eigenlijk dat ze daarmee extra activiteiten zoals het vrijwilligerswerk voor SIGMA ontmoedigen.'

Want Aaron is geen SIGMA-vrijwilliger omdat het verplicht is voor zijn studie, maar voor zijn persoonlijke ontwikkeling. 'Ik doe dit uit interesse, en omdat ik ervaring wil krijgen. Na mijn geneeskunde-studie wil ik graag doorleren richting spoedeisende hulp. Dat lijkt me heel spannend en interessant om te doen. Je hebt veel actie en je kunt iemand meteen helpen, dat trekt me aan.'

De oefening met het stabiliseren op een brancard is niet per se zijn favoriete onderdeel. Aaron vindt alle handelingen bij de medische hulpverlening leuk. 'Wij zijn de assistenten van de ambulancemedewerkers en bevoegde verpleegkundigen. Echte medische dingen zoals een infuus aanbrengen, dat mogen we bijvoorbeeld niet doen. Maar we zetten wel alles klaar, verzorgen de patiënt en monitoren of het goed met die persoon gaat. Dus je moet medisch wel veel weten en kunnen.'

Mensen helpen

Mensen helpen zit volgens Aaron 'in de familie'. Zijn moeder is verpleegkundige. 'Ik ben opgegroeid met haar verhalen over het werk en dat vond ik altijd enorm boeiend. Vandaar dat ik geneeskunde ben gaan studeren.'

Daarvoor moest hij zes jaar geleden van Aruba naar Nederland verhuizen. Alleen, want zijn familie kwam niet mee. 'Neder-

land is ver weg van huis ja, maar op Aruba weet je al dat als je wilt studeren, dat in Nederland moet. Op het eiland is geen universiteit. Dus toen ik na mijn middelbare school hierheen kwam, was dat niet echt een schok. Ik spreek natuurlijk Nederlands, dat scheelt. Op Aruba praten we thuis Papiamentu, dat is de gewone volkstaal. Maar de officiële voertaal is Nederlands en de lessen op school zijn bijvoorbeeld ook in het Nederlands. Ik moet toegeven dat mijn Nederlands erop vooruit is gegaan sinds ik in Nederland woon, haha.'

Aaron heeft het erg naar zijn zin in Nederland. 'Het is hier fantastisch!', straalt hij, om er iets nuchterder aan toe te voegen: 'Behalve het weer natuurlijk. Maar hier heb je meer mogelijkheden om je verder te ontwikkelen dan op Aruba. Dus na mijn afstuderen blijf ik waarschijnlijk in Nederland en ga hier aan het werk. Mijn toekomst ligt hier. Aruba is voor mij nu een mooi vakantieiland.'

AARON

ERIK

Ik kijk **GEWOON** wat er **GEBEURT**

Marijke Mosterman

Als je de prettig leesbare, enthousiaste, in losse stijl geschreven teksten van zijn hand leest, z'n artikelen, z'n weblog, z'n columns en z'n boekwerken, zie je in gedachten een extraverte, enthousiaste levensgenieter voor je. 'Live' komt journalist en tekstschrijver Erik Driessen echter juist over als een rustige, ingetogen beschouwer. 'Schrijvend kan ik mijn gedachten veel beter verwoorden dan sprekend', legt hij uit. 'Soms denk ik wel eens als ik mijn eigen teksten terug lees: ongelofelijk dat ik dat geschreven heb.'

In de zesde klas van de lagere school gaf Erik (41) al aan dat hij journalist wilde worden. 'Ik weet absoluut niet waar ik het idee vandaan haalde. Er komen verder geen journalisten in de familie voor. Ik schreef als kind nooit. Ik las ook niet veel, behalve dan Pinkeltje en de Kameleon en zo. Maar ik heb altijd al zo'n man met een notitieblok willen worden.' In de vierde klas van de mavo bewees hij dat hij het ook daadwerkelijk kon. 'Ik had een epistel geschreven over de hypocrisie van de overtuigde hippies van de jaren '60, die in de jaren '80 allemaal hun ziel aan de commercie hadden verkocht. Zoals Mick Jagger met Let's Work en z'n

danshuppeltjes. De leraar vond het zo goed dat hij het als voorbeeld aan alle vierde klassen voorlas, dat vond ik wel wat gênant.' Maar Erik had zijn roeping als het ware bevestigd. Om naar de School voor Journalistiek te kunnen, volgde hij eerst een mbo-opleiding. 'Ik koos voor de MEAO. Daarna heb ik nog heel even overwogen om de HEAO te gaan doen, mede op voorspraak van mijn vader die zelf boekhouder was en niet veel brood zag in het journalistieke vak, maar ik heb uiteindelijk toch mijn eigen weg gevolgd. Ik zag die stropdas en dat koffertje niet zo zitten.'

Naar Alkmaar en Hilversum en weer terug

Na zijn opleiding werkte Erik vijf jaar bij een klein persbureau in Alkmaar. 'Dat was leuk, we werkten met een man of drie vier voor het ANP, het Algemeen Dagblad, en ook voor de provincie en de Kamer van Koophandel.' Maar na vijf jaar hield Erik het voor gezien. Hij solliciteerde bij een waterschap en werkte twee jaar in Amsterdam en Hilversum als bedrijfsjournalist. 'Het was weer eens wat anders. Ik werd van een vrije persman ineens een ambtenaar; er werd gewerkt met een prikklok en als je de bedrijfsauto wilde gebruiken moest je drie formulieren invullen. Maar het werk was leuk. Interne bedrijfsbladen maken, jaarverslagen, dat soort dingen.' Toch kreeg Erik steeds meer behoefte om weer terug te gaan naar de regio waar hij geboren werd: Genemuiden, in de kop van Overijssel. 'Daar had ik de eerste twintig jaar van mijn leven gewoond en ik wilde graag weer terug. Genemuiden is een christelijke stad, met veel industrie en een goede naam. Ik ben er opgegroeid als nakomertje met drie broers, waarvan de jongste tien jaar ouder was. Ik ging er naar de kerk en Sportclub Genemuiden was mijn club, dat is het nog steeds trouwens. Alle voetbalclubs lijken op elkaar, maar als ik daar binnenkom, voel ik me meteen thuis.' Toen hij een aanbod kreeg om bureauchef te worden van vier huis-aan-huis-kranten in de regio Zwolle, Kampen en Zwartewaterland, greep hij dat dan ook met beide handen aan. 'Dat was een leuke tijd. Ik vind het leuker om zulke kleine bladen tot bloei te brengen dan bijvoorbeeld aan te schuiven bij een landelijke krant waaraan niet zoveel eer meer te behalen valt.' Het was hard werken. 'Je zat zo aan zestig uur per week. Dat zou je dan mogen compenseren, maar dat kwam er nooit van. Het was leuk, maar op een gegeven moment miste ik het echte schrijfwerk. Ik was meer manager dan journalist en dat vond ik jammer. Bovendien wilde ik andere dingen erbij gaan doen, maar daar had ik helemaal geen tijd voor.' Erik solliciteerde bij een communicatiebureau in Harderwijk en werd daar vijf jaar geleden uiteindelijk aangenomen. Doordat hij er drie dagen per week werkte, kon hij allerlei andere activiteiten ontplooiën.

Uitgebouwde hobby's

Zo ging Erik zich bijvoorbeeld bezig houden met de in- en verkoop van vinyl. 'Ik had eens een keer wat oude LP's van mezelf meegenomen naar een rommelmarkt en die verkochten heel goed. Toen ben ik via Marktplaats gaan inkopen en het liep als een trein. Mijn hele slaapkamer stond vol met LP's en soms verdiende ik 1000 euro per maand. Je moet er wel veel tijd voor hebben. Eventjes naar Maastricht rijden om een partij op te halen, dat soort dingen. Ik vond het leuk, vooral

omdat ik zelf ook een enorme muziekiefhebber ben, van pop via blues tot rock, zelfs hardrock. Het was grappig: de ene keer kwam je in grote landhuizen om LP's op te halen, de andere keer kocht je van een boer op klompen of van arme mensen die het geld heel hard nodig had. Dat was een bijzondere wereld. En de handel gaf me een kick. Had ik een partijtje voor twintig euro gekocht, zat er een Pickwick-singeltje van The Who tussen, die ik voor tweehonderd euro kon verkopen! Ik begreep toen de drive van mijn broers ook beter, die allemaal in de verkoop zitten. Die handel wil ik wel weer oppakken als ik straks meer tijd heb.' Verder heeft Erik jarenlang een weblog bijgehouden. 'Dat was een paar jaar geleden een hype en ik vond dat leuk om te doen. Mede omdat je daardoor zoveel nieuwe contacten opdeed.' Met een van de mensen die hij leerde kennen, besloot hij vorig jaar een project te beginnen. 'Anne Baarda is watersportliefhebber én websitebouwer. We zaten een keer op een terrasje te brainstormen en we besloten een site op te zetten: varenindekopvanoverijssel.nl. Binnen de kortste keren was de site online en het is een groot succes geworden.'

Emigreren naar Sint Jans klooster

Drie jaar geleden ontmoette Erik Maaike. Ze woonden een tijdje in Zwolle, maar verhuisden toen naar Sint Jans klooster, ook in de Kop van Overijssel. Daar wonen ze prachtig, samen met zoontje Melle van bijna twee jaar, midden tussen het water; de Beulakkerwijdte, de Belterwijdte en aan de andere kant het Zwartemeer en achter Vollenhove het Vollenhovermeer. 'Het is acht kilometer van Genemuiden, maar het is een totaal andere wereld', vertelt Erik. 'Hier leeft men veel lossier. De mensen zijn anders, meer van het type ruwe bolster, blanke pit. Als je hier bijvoorbeeld het bestuur van de ijsclub met elkaar in gesprek hoorde, zou je kunnen denken dat ze een fikse ruzie hebben, maar dat is gewoon de manier waarop ze met elkaar praten. Even later drinken ze weer met z'n allen een biertje samen.' Ook de zondagsrust wordt in Sint Jans klooster anders in acht genomen dan in Genemuiden. 'Alhoewel ik niet zwaar christelijk ben opgegroeid, hielden we daar toch wel rekening mee', vertelt Erik. 'Ik herinner me dat we een keer op vakantie waren in Denekamp. Mijn broer en schoonzus kwamen op een zondag langs en vertelden dat een eind verderop een stuntshow was, waar we met z'n allen heen konden. Mijn moeder wilde eerst niet, op zondag, maar ging toch overstag. Maar het toeval wilde dat het helemaal mis ging met de stunt. Een auto zou over een rij andere auto's heen scheuren, maar het ging fout, de auto vloog in brand en de bestuurster raakte zwaar gewond. Mijn moeder zag het als overtuigend bewijs van dat je nooit moet sullen met de zondagsrust. Hier in Sint

www.varenindekopvanoverijssel.nl

*Passie voor water,
liefde voor de streek*

Jansklooster gaat men daar veel losser mee om. Ik zelf trouwens ook. Ik ben een tijdlang zoekende geweest qua religie, maar ik ga nu niet meer naar de kerk.'

Schrijven en spreken

Erik's teksten, columns, blogs en activiteiten getuigen van inzicht, humor, wat zelfspot zoals het een echte kop-van-Overijsselaar betaamt, en een positieve kijk op de dingen des levens. Maar ook van daadkracht en ambitie. Hij heeft echter een andere kijk op zichzelf. 'Ik ben voorzichtig en kan heel lang tegen beslissingen aanhikken. Hoewel ik graag wil doen wat ik leuk vind, ben ik toch ook wel wat van de veiligheid. Bij alles wat ik doe heb ik toch wel een beetje de voet op de rem. Dat komt vast wel door de opvoeding, ik doe niet graag ondoordachte dingen en voel toch wel een grote verantwoordelijkheid.' Maar als hij dan toch een beslissing genomen heeft, gaat hij er ook voor. 'Zoals zo'n website, die wil ik toch wel goed op poten zetten. We hebben ook een boekje uitgegeven met verhalen over de kop van Overijssel van bekende en minder bekende schrijvers: "dit land vraagt om een boot".

Dat is ook een succes.' Erik heeft oog voor de 'kleine' dingen, de nuances en de mensen van om de hoek. 'Gedurende mijn carrière heb ik iedereen leren interviewen: van minister tot de secretaris van de damvereniging. En van Henk Westbroek tot bejaarden in een verzorgingshuis. Maar geef mij toch maar de slager van om de hoek of de ruige jongens van de motorclub. Dat vind ik het mooiste werk. En altijd de geschreven pers. Televisie lijkt me niks, ik heb een tijdje radio gedaan, maar geef mij toch maar het geschreven woord. Of dat nu in de krant, een tijdschrift of op een website is.' In gesprekken moet hij vaak zoeken naar woorden of naar z'n mening. 'Maar als ik aan het schrijven ben komen er de meest bijzondere gedachten in mij op. Ik heb binnen de kortste keren duizend woorden op papier staan, of het nu redactioneel of commercieel is. Het zit me gewoon in het bloed. Soms denk ik, als ik iets teruglees: sjonge, hoe kwam ik erop.' Erik heeft geen bepaalde, diepgaande levensfilosofie en ook geen speciale droom. 'Ik ben niet van de grote ambities en heb ook niet gauw het gevoel dat ik wat mis. Ik kijk gewoon wat er gebeurt en verder kan ik heel erg tevreden zijn met wat ik heb.'

GOLFJE

Het oude rode Golfje liet me nooit in de steek en dat was wel fijn met een oma die vijftig kilometer verderop woonde. Ik reed eens in de twee à drie weken honderd kilometer over de iets te drukke doorgaande weg die jaren geleden al zou worden vervangen door een heuse autosnelweg. Ook vandaag was een bezoekje aan oma het reisdoel.

Net mijn woonplaats verlaten, merkte ik het al op. Een tegenligger seinde met zijn lichten. Een snelheidscontrole, dacht ik nog, maar deze automobilisten waren wel erg fanatiek. De één na de ander kwam me met knipperende koplampen tegemoet, tientallen kilometers achter elkaar. Ik stopte langs de weg, liep een paar rondjes om mijn auto, belde mijn vader - want dat doen meisjes in automobilisten nood - maar kon niet ontdekken wat het tegemoetkomend verkeer schijnbaar al lang had gezien. Met afnemend vertrouwen in het rode Golfje reed ik verder.

Toen zelfs een auto vóór mij seinde, door afwisselend met zijn linker- en rechterrachttingaanwijzer te knipperen, vond ik het welletjes. Ik nam de eerstvolgende afslag, op zoek naar een dorp. Want in een dorp was vast wel een autogarage.

De man sleutelde wat aan een oldtimer. De benzinepomp was zo te zien zijn grootste bron van inkomsten en zo'n werkplaats met brug was vooral erg handig voor zijn hobby. Hij keek verbaasd toen ik zijn terrein op reed.

“Misschien een heel vreemde vraag,” begon ik mijn verhaal. Ik stelde me dom op, niet omdat ik dacht dat er met die houding wat te winnen viel, maar omdat ik me dom voelde. Er was vast iets vreselijks aan de hand met het oude rode Golfje. Iets overduidelijks. Een lekke band of een loszittend wiel, een klapperende kentekenplaat of rookvorming in welk onderdeel dan ook. En ik zag het niet.

Aandachtig kijkend liep de man om mijn altijd zo trouwe auto. Hij opende de motorkap en bekeek elk onderdeel nauwkeurig, voelde aan de wielen, ging op zijn knieën liggen om alles eens goed te bekijken. Af en toe mompelde hij wat. “Nee. Nee, hier ook niets bijzonders.”

Zonder veel te zeggen stapte hij in en reed weg. Ik zag mijn rode Golfje in de verte verdwijnen, om even later gelukkig terug te keren.

“Hij rijdt prima,” zei de monteur. “Ja, hij is oud, maar hij doet het best. Was er geen snelheidscontrole misschien?”

Die was er niet, echt niet.

“Tja, ik kan er niet meer van maken, maar volgens mij kun je er prima mee verder.”

“Dank u wel meneer,” zei ik dus. “Wat ben ik u verschuldigd?”

“Niets,” klonk het verbaasd, bijna beledigd. “Ik heb toch niets gedaan?”

Ik vervolgde mijn weg naar oma. Niets wijzer, maar een heleboel vertrouwen rijker. In mijn oude rode Golfje en in de mensheid.

Janneke Pelle werkt in zorg en horeca, is koorpianiste, recenseert theatervoorstellingen en geeft elke week Nederlandse les aan een inburgerende leeftijdgenote. Bovenal houdt ze van mensen en hun verhalen. Hierover schrijft ze op <http://weblog.theefiets.nl>.

Er komen **DINGEN** op mijn PAD...

José (48) wordt geboren in Amsterdam, als één van een drieling. In een gezin met dan ineens vier dochters. Nu is José een levenslustige vrouw met een grote liefde voor dingen met de handen doen. Ze is edelsmit, ze klust graag en goed. Ze bewerkt hout tot beelden en zit graag met de handen in de aarde in haar eigen volkstuin.

José heeft in haar leven veel te maken met hulpverlening. 'Ik heb heel wat hulpverleners voorbij zien komen. Op mijn 28e kreeg ik een burn-out, daarmee werd ik opgenomen. Maar daarvoor was er altijd al een bepaalde onrust in mij. Een leegte die nooit gevuld kon worden. Ik wist niet waar dat vandaan kwam. Met periodes had ik daar last van. Dan kon ik heel ongelukkig zijn. Ooit heeft een hulpverlener een keer gezegd dat ik een bodemloze put was en dat vond ik een heel naar beeld. Bodemloos, tja waarvoor zou je dan nog moeite doen, als het bodemloos is dan kan het nooit gedempt worden. Die uitspraak heeft me erg gefrustreerd en lang ontmoedigd.'

Afwezige moeder

'Ik kon het gewoon niet vinden', noemt José het. 'Ik had altijd het gevoel dat ik anders was dan anderen, dat er iets mis was met mij. Thuis was het niet echt stabiel. Mijn moeder was manisch depressief en is daardoor vaak opgenomen geweest. En ze heeft een aantal zelfmoordpogingen gedaan, maar later was ze heel erg blij dat die niet gelukt waren. Ze had ook last van hypochondrie, dat ging zover dat ze zeker wist dat ze keelkanker had, en als de dokter na onderzoek zei dat er niks was, wilde ze toch naar een ziekenhuis voor onderzoek.'

Zelfs als uit foto's bleek dat alles goed was was ze nog niet overtuigd. Haar leven was één en al angst, zij werd erdoor geleefd. Zij heeft nooit het goede medicijn gekregen. Ze heeft zelfs elektroshocktherapie gehad, maar ze kon nooit zeggen of ze er iets aan heeft gehad.'

Amsterdam

Het gezin woonde in Amsterdam, er was een dochter en daar kwam de drieling bij. 'Mijn vader had eigenlijk geen trek in kinderen, maar mijn moeder kon goed manipuleren dus het ging wel door. Volgens mij waren we de eerste drieling van Amsterdam, we hebben nog in de krant gestaan. Voor mijn moeder was het niet goed. Ze kon de verantwoordelijkheid voor haar eigen leven al niet aan en dan een drieling. Toen wij een jaar oud waren moesten wij naar een kindertehuis, mijn oudste zus ging naar mijn oma. Mijn moeder was toen opgenomen denk ik. Wij zijn daar een jaar geweest. Op ons vierde zijn we weer een jaar weg geweest. Ik weet nog dat mijn zus Yvonne toen haar been brak en Carla en ik mochten haar niet zien. Toen hebben wij net zolang gezeurd tot we haar mochten zien. Voor haar was dat ook vreemd dat we uit elkaar werden gehaald.'

Apeldoorn

De vader van José werkte bij Centraal Beheer en aangezien dat bedrijf verhuisde naar Apeldoorn ging het gezin mee. 'Voor mijn moeder was dit traumatisch, ze kende in Apeldoorn niemand en zat daar moederziel alleen. Na weer een zelfmoordpoging was het zo erg dat de pastoor al in huis was. Ze heeft het overleefd, maar is toen ontzettend depressief geweest. Als we thuiskwamen van school mochten we haar niet lastig vallen, ze had altijd hoofdpijn. Ze had een hele dominante stem en ik dacht meteen: weg hier!'

Centrifuge

José had vroeger heel erg last van haar hoofd. 'Als ik 's avonds naar bed ging begon het: alles ging heel snel draaien, een centrifuge noem ik het. En alles werd ook dik en dan weer dun, dik en dun. Daarom mocht ik op de bank liggen tot ik in slaap viel en dan bracht mijn vader mij later naar bed. Ik trok altijd de deken over me heen, hoe warm het ook was. Ik moest ook een paar keer naar een ziekenhuis voor een EEG en daar kwam iedere keer uit dat het niet goed was. Ze zeiden dat het later vermoedelijk wel over zou gaan, maar daar had ik voorlopig niks aan. Later ging ik met een zus op een kamer slapen, dat ging dan goed tot ik wakker werd, dan zag ik een vrouw staan met een kind, dan riep ik mijn zus en zei: daar staat ze weer, maar mijn zus zag niks en riep: doe toch eens normaal!'

Open staan

Jose is ook eens bij een helderziende geweest. 'Die helderziende zei dat kinderen heel erg open kunnen staan en gaf mij een tip. Als ik daar bang voor was kon ik 's avonds in bed zeggen dat ik niet wilde dat ze (die vrouw met kind) weer kwam, omdat ik er zo bang van werd. Ik heb het gedaan en ze is niet meer gekomen. De centrifuge is nog even gebleven. Daarom

moest ik later nog een keer naar een medisch kindertehuis. Dat is een tehuis voor kinderen met medische psychische klachten zoals angsten. Ik was tien en wilde niet weg, maar ik moest. Eén verpleegster heeft het me daar heel moeilijk gemaakt. We sliepen op een slaapzaal, en als ze kwam controleren of je sliep deed ze dat met een zaklamp, dan kneep ik mijn ogen stijf dicht, maar dan begon het draaien weer. Het enige wat ik dan kon doen was naar het licht gaan. Ik ging dan naar de wc, want daar was licht. Het duurde soms wat langer voor het over was en dan trok ze me aan mijn oren daar vandaan. Dan moest ik rondjes om de barak lopen in het bos tot ik niet meer kon en daarna meteen naar bed. Dat was niet goed voor mij. Later heb ik dit mijn moeder wel eens verteld en die schrok en zei: oh God, wat hebben wij je aangedaan.'

Mijn moeder en ik

De moeder van José werd vaak opgenomen in De Wellen, een psychiatrische kliniek. 'Op een gegeven moment moest ik daar ook naartoe. Dat vond ik heel erg. Zij zat destijds op de gesloten afdeling en ik gelukkig niet. Als kind had ik daar tijdens bezoeken gespeeld en dan moet je daar zelf naartoe, verschrikkelijk. Dan is er toch iets mis met je, ik voelde mij waardeloos, hoe laag kun je zinken. Ik was altijd aan het vechten om erbij te horen en toen was het mislukt.'

Er bij horen

Thuis krijgt José de boodschap mee dat je erbij hoort als je een goeie baan hebt. 'Je moest koppiekoppie hebben, anders telde je niet mee. Ik heb altijd gevochten om erbij te horen. Op de lagere school kon ik niet mee komen, ik kon niet rekenen. Ik moest naar de LOM-school. Vanaf die dag zag mijn vader me niet meer zitten, telde ik niet meer mee. Hij zei dat ook. Als we 's avonds aan tafel zaten was dat altijd feest,

maar voor mij niet meer. Mijn vader keek mij helemaal niet meer aan. Dus ik werd stil aan tafel en vervolgens heb ik in een fantasiewereld geleefd, ik heb mijn eigen wereld gemaakt waar ik me gelukkig voelde. Ik was altijd wel aan het spelen en druk met dingen maken. Ik haalde dingen uit elkaar en zette het weer in elkaar en dat doe ik ook nog steeds, dat is heel erg leuk. Ik ben heel erg dichtbij mijn gevoel gebleven, ik heb altijd gezocht naar wat ik leuk vond. Na vier jaar ging ik naar de huishoudschool. Ik was ook wel stiklui, ik vond het allemaal niet zo belangrijk, andere dingen vond ik veel belangrijker. Ik observeerde mensen om mij heen. Ik zocht naar de groep waar ik bij hoorde, waar ik mij thuis kon voelen.'

Veel geleerd

Na de burn-out zit José drie maanden in de PAAZ, dit is een psychiatrisch afdeling van een ziekenhuis. 'Ik was op mijn werk en ik voelde me niet goed worden in mijn hoofd. Ik dacht nog: ik krijg de griep. Druk op mijn hoofd, mijn kaken bleven op elkaar en ik kon niet meer lopen. Er zijn scans gedaan en de conclusie was dat ik een burn-out had. We mochten altijd pas om vijf uur stipt aan tafel, ik ging daar een keer vijf minuten te vroeg zitten en werd weggestuurd door een verpleegkundige. Daar werd ik zo kwaad van dat ik dacht: moet jij mij zo de les lezen! Ik zei: ik wil met jou praten, toen ze zei daar geen tijd voor te hebben zei ik: het is je werk, je maakt maar tijd! Toen kon het om tien uur. Dat gaf mij twee uur om erover na te denken en toen dacht ik: dat zij mij dit gevoel kan geven zegt meer over mij dan over haar. Ik geef haar die macht. Dat autoritaire gedrag maakte dat ik in de verdediging schoot en het gevecht aanging, ik voelde mij minder en zo is het niet, we zijn gelijk aan elkaar. Later met een rollenspel kwam ik er achter dat ik altijd bang was dat mensen niet zagen dat ik heel erg mijn best deed, ik was het ze steeds aan het vertellen. Ik leerde dat dat niet hoefde, als ik wist dat ik mijn best had gedaan, dan was het goed. Later bij de Riagg leerde ik van één hulpverleenster dat mijn WAO mij niet minder maakt, ik heb het geaccepteerd, maar vind het nog steeds niet fijn.'

In de maatschappij

José had een goede baan. 'Ik was edelsmit geweest en was toen groepsleidster. Als groepsleidster werkte ik vanuit mijn gevoel en kreeg daar veel complimenten voor. Maar na de opname voelde het of alles onder mijn voeten werd weggeslagen. Ik zie nu dat het een samenloop van omstandigheden was. Ik vroeg in die tijd veel te veel van mijzelf. Nee zeggen, kon ik niet. Nadien ben ik nog wel weer een tijd aan het werk geweest, maar daarna werd ik toch ontslagen. Er was iemand anders in beeld, zonder ziekte, ik werd geofferd. Net als anderen trouwens, maar dat wist ik toen nog niet.'

Boerin

Vroeger had José een tante die eruit zag als een boerin, en wilde ze ook boerin worden. 'Nu heb ik een moestuin. Als ik daar ben zit ik met de handen in de aarde en 's avonds eten we de groente die ik zelf heb verbouwd. En ik kan het weggeven aan mensen die het minder hebben. Geweldig vind ik dat! Ik speel nu met de gedachte om daar meer mee te doen, groente verbouwen voor mensen die het minder hebben, maar ik moet ook op mijn grenzen letten.'

Het maakt me niet meer uit

Lang is ze op zoek geweest naar een naam voor haar aandoe-ning, maar inmiddels boeit het haar niet meer hoe het heet. 'Ik ben er niet meer naar op zoek. Ik heb mezelf geaccepteerd en ik kan er goed mee leven. Ik heb ook geen nare gevoelens naar mijn ouders toe. Zij hebben het gedaan naar hun kunnen. Ik heb heel veel van mijn moeder gehouden, net een navelstreng zo vast zaten we aan elkaar. Zij leefde voortdurend in angst en dan praatte ik met haar, ik zei nooit nee, ik stelde haar niet teleur. Ze moest een kans hebben.'

Lekker in m'n vel

José zit tegenwoordig lekker in haar vel. 'Dat komt door de tuin en door mijn relatie. Er komen dingen op mijn pad. Laatst had ik een tafeltje nodig en ging naar de kringloop om er een te zoeken. Maar toen ik de hoek om reed stond er daar eentje bij het grof vuil, ik heb hem ingeladen en had een tafel. Het komt op mijn pad. Mijn vriendin is ook op mijn pad gekomen. Ik heb een tijdje gedacht dat een relatie niet voor mij was weggelegd, toen ik een relatie van acht jaar moest beëindigen. We hadden het heel gezellig ik heb veel geleerd, maar ik moest verder, dat voelde ik. En toen kwam mijn huidige vriendin en daar ga ik mee trouwen. Het is helemaal compleet en ik ben een gelukkig mens.'

De **LAST** van een **BEPERKING**

Ze ervaart het leven als zwaar
Erg zwaar
Haar moeder was verstandelijk beperkt
Haar vader ook
Moeder was en is in beeld
Vader is bij haar nooit in beeld geweest
Moeder zorgde voor haar tot ze een jaar of acht was
Toen waren de rollen omgedraaid
Zij zorgde voor moeder

Er was ook een netwerk
Lieve vrienden en familie
Toch was het niet genoeg
Moeder zag haar als eigendom
Moeder zag haar als een speeltje
Moeder zorgde kinderlijk goed voor haar
Het netwerk was er
Het netwerk ging ook naar huis
Het netwerk kookte
Aan tafel zat zij alleen met moeder

Ze steeg boven moeder uit
Moeder snapte dit niet
Ze schaamde zich voor haar moeder
Moeder begreep dit niet
Ze haatte moeder
Moeder kon hier niets mee

Ze werd ouder en ging puberen
Ze mocht bij familie wonen
Moeder smeekte om dit niet te doen
Ze bleef bij moeder
Ze werd steeds eenzamer
Mocht je kiezen voor je eigen geluk
Of was ze verantwoordelijk voor moeders geluk?

Ze koos voor zichzelf
Moeder werd boos en nukkig
Het netwerk steunde haar
Het verstand zei ja
Het gevoel zei nee

Een jarenlange worsteling volgde
Verslaving, afkicken
Dood of leven?
Levend dood zijn of leven?

Uiteindelijk koos ze voor het leven
Afstand nemend van moeder
Met vallen en opstaan haar weg vinden
Met vallen en opstaan haar weg bewandelen

*Jenny Kamps is deskundige op het gebied
van wonen en werken met zwerfjongeren*

*Veel levens zijn een film waard...
...ook dat van jou!*

Voor de mooiste
BIOGRAFILM

Bureau voor Natuurlijke Zaken
www.bvzn.nl | 0626-534403

*Ook voor filmcadeau,
webvideo en promo!*

Nederland op z'n breedst.

(Foto: TREF)

TREF 15

Bill Bodewes...

GELIJKVORMIG *versus* UNIEK

Bill Bodewes (Beek (L), 1948) studeerde grafiek tussen 1965 en 1970 aan de Academie voor Kunst & Industrie in Enschede. Dit is ook de plek waar hij in aanraking kwam met pop-art. Vanaf 1970 woont en werkt hij in Amsterdam.

Bill werd ondermeer bekend van het prachtige Logo dat hij ooit voor Circus Elleboog maakte en jarenlang hun gevel heeft opgesierd in het Amsterdamse straatbeeld. En menige Amsterdammer die nog slaperig in de metro bij stond te komen van zijn nachtelijke ontsporingen, werd in één klap wakker geschud door de tientallen psychedelische hoofden die de metroreizigers vanaf de wanden aanstaarden. Het Gemeente Vervoer Bedrijf had hem daar opdracht toe gegeven. Er zullen maar weinig toeristen zijn die geen tekening van Bill thuis hebben hangen na een bezoek aan de Amsterdamse Condomerie. Al tientallen jaren vormen zijn tekeningen de huisstyle van deze bekende zaak in de Warmoesstraat.

Bill Bodewes is een etnograficus. In zijn werk lijkt hij de paradox te onderzoeken dat de mensheid zich kenmerkt door gelijkvormigheid, terwijl ze zich per individu onderscheidt in uniciteit. Opgebouwd uit basale vormen als kegels, bollen en driehoeken, vertonen zijn gestileerde figuren raakvlakken met Afrikaanse kunst en primitieve cultuuruitingen. Na zijn opleiding publiceerde hij strips en vooral cartoons. Zijn werk is helder, krachtig en kleurrijk. Humor is een belangrijk onderdeel. Zowel in zijn tekeningen als in zijn grafische werk ontvouwt hij een wereld aan typetjes. In geen van zijn schilderijen zul je hem er ooit op kunnen betrappen dat hij een zelfde type nog een keer gebruikt heeft.

In de jaren zeventig werd Bill bij bepaalde groepen stripliefhebbers gezien als een Cultfiguur. Hij was een van de tekenaars van het stripblad Tante Leny Presenteert, de Nederlandse exponent van de underground stripbeweging: verbeelding van provo, drugs en seksuele revolutie. Het blad publiceerde werk van tekenaars die in de jaren '80 furore zouden maken, zoals Evert Geradts, Theo van den Boogaard, Peter Pontiac, Ever Meulen en Joost Swarte.

Bill nam tussen de pagina's met strips een bijzondere plaats in. Pagina's gevuld met een honderdtal karakterstieke koppen naast elkaar geschilderd, domineerden de bladspiegels. Zijn grafische achtergrond en typografisch inzicht maakten dat de zwarte belijningen van zijn figuren en het wit tussen de verschillende koppen net zo interessant waren als de afbeeldingen zelf. De kijker kon zijn eigen verhaal maken en bepalen welke dialoog er plaats kon vinden tussen de figuren onderling. Plotsklaps kon je een giraffe of konijn tussen de menigte opmerken, maar was dat wel zo? Het zouden ook mensen kunnen zijn die enkel gelijkenis vertoonden. De cohesie tussen de figuren op het doek veroorzaken tegelijkertijd een bijzondere adhesie die een explosie op het netvlies van de kijker kunnen veroorzaken.

Vandaag de dag heeft Bill zich aangesloten bij de groep kunstenaars die verbonden zijn aan Amsterdam Outsider Art. Hij vindt zijn werk passen tussen het bijzondere aanbod van deze Galerie. Bill werkt nog dagelijks aan uitbreiding van zijn oeuvre en deze is op gezette tijden te bezichtigen bij de Amsterdam Outsider Art Gallery.

Bert Schoonhoven, Galeriehouder - Amsterdam-Outsider-Art.nl

‘Ik ga **DOOR** tot ik er bij **NEERVAL**’

Jan Dekker is schoorsteenveger. Hij heeft het syndroom van Klinefelter en lijdt aan polyneuropathie. Door de laatste aandoening wordt het voor hem steeds moeilijker om z'n vak uit te oefenen. Maar Jan is vindingrijk. Tot voor kort werkte hij met een hoogwerker, waarmee hij indien nodig met z'n rollator het dak op kon. Nu heeft hij een hardwerkende medewerker die het zware werk doet, terwijl Jan 'socialized' met z'n klanten. Volgend jaar wordt hij 65, maar hij wil nog wel zo'n twintig jaar door. 'Mijn werk is een soort pijnbestrijding', legt hij uit.

Wat is dat voor ziekte: polyneuropathie?

Dat is een ziekte waarbij de uiteinden van de lange zenuwen doodgaan. Als ik bijvoorbeeld een moertje aan een boutje wil draaien, ben ik daar een halve dag mee bezig, omdat het moertje en ook het boutje steeds op de grond vallen. Het is een pijnlijke ziekte en daarom slik ik opiumpillen. En daarom werk ik: werk geeft mij afleiding. Zonder werk en zonder opiumpillen kruip ik langs het plafond van ellende. Dertig jaar geleden hebben ze deze ziekte bij mij geconstateerd, toen was ik nog aannemer. Op een gegeven moment wilden mijn handen niet meer, waardoor ik met een slijpschijf door m'n been joeg. In het ziekenhuis zeiden ze dat ik polyneuropathie had. Ik vroeg: wat is dat, kun je dat eten, ga je er dood aan? Nee,

zeiden ze, je kunt het niet eten en je gaat er ook niet dood aan. Ik zei: dan is er toch niks aan de hand? Ze zeiden: ja, maar op het laatst kun je niks meer. Ik zei: dan ga ik door tot ik niet meer kan. Toen ik vroeg wat de oorzaak van polyneuropathie was, zeiden ze dat er drie antwoorden mogelijk waren: óf ik had teveel gedronken, óf ik had te hard gewerkt, óf ze wisten het niet. Ik besloot dat antwoord drie het enige juiste antwoord was. In de loop van dertig jaar is mijn lichamelijke toestand langzaam verslechterd. Maar met die rollator kan er niks mis gaan. Op een ladder is het eigenlijk voor mij ook veiliger dan gewoon op straat, omdat ik me dan vast kan houden. Ik zeg altijd tegen m'n medewerkers: als ik val, gewoon drie keer laten stuiteren.

JAN

Heb je altijd medewerkers gehad?

Ik ben nu vijftientig jaar schoorsteenveger en soms had ik medewerkers en soms niet. De vorige veroorzaakte schade met de hoogwerker die ik toen had, we kregen een meningsverschil over wie het eigen-risico-bedrag moest betalen. Daarvoor had ik een medewerker met hoogtevrees, dat was ook niet wat. Ooit had ik een vrouwelijke medewerker, maar die woont nu samen met mijn ex. Ik denk dat ik in totaal vijf of zes medewerkers heb gehad. Momenteel heb ik een Pool in dienst. Hij heet zwrđcwzssddwitsj of zoiets, dus ik noem hem Zibi. Hij heeft in Polen vrouw en kinderen en een groot kringloopbedrijf dat gerund wordt door kennissen. Hij woont drie weken bij mij in huis, en dan gaat hij naar Polen met een auto vol kringloopspullen en na een week komt hij weer terug. Zo gaat dat elke maand. Ik heb hem voor een half jaar aangenomen. Als hij dan nog niet gillend is weggegaan neem ik hem aan tot ik ga hemelen. Het is makkelijk, zo'n Pool die nog geen twintig woorden Nederlands kan: daar krijg ik ook geen ruzie mee. Hoewel ik wel moest wennen. In het begin vroeg ik: heb je het verstaan? En dan zei hij: ja. Nu weet ik dat ik moet vragen: maar heb je het ook begrepen. Want dat is heel wat anders dan verstaan, heb ik ontdekt.

Waar ben je geboren?

Ik ben in het Drentse Meppel geboren en opgegroeid. Mijn vader was een weduwnaar met drie volwassen dochters toen hij mijn moeder ontmoette. Mijn moeder was een boerendochter met het motto: of je trouwt rijk of je trouwt niet. Omdat er geen rijkard in de buurt was, trouwde ze niet totdat ze mijn vader ontmoette; directeur van Gemeentewerken, dus hij kon er mee door financieel gezien. Toen was ze al rond de veertig. Ik werd geboren toen ze dik 42 jaar was. Daarom ben ik een Klinefelter.

Een wat?

Ik heb het syndroom van Klinefelter. Dat is een erfelijke aandoening waarbij je een of meerdere X-chromosomen teveel hebt. Hoe meer X-chromosomen je teveel hebt, hoe groter de puinhoop. Ik heb één X-chromosoom teveel, dus bij mij is het een kleine puinhoop. Een op de 500 mannen heeft het. Ik wist het nooit. Mijn moeder zei altijd: je moet niet aan meisjes beginnen. Ik zei: waarom niet, ik vind meisjes best leuk. Ze zei: je moet ook niet aan jongens beginnen, je moet gewoon alleen blijven. Ze wist wel dat er iets aan de hand was, ze kwam van de boerderij en mensen die van de boerderij komen weten precies hoe de natuur werkt. Maar goed. Later ontmoette ik een liefvallige dame die in mij geloofde en daar ben ik mee getrouwd voordat ze in de gaten had met wie ze te maken had. Als paranormaal begaafde concludeerde ze dat er iets met mijn genen aan de hand was, en ze zei dat ik naar de dokter moest. Ik geloofde eerst niet in die flauwekul, maar ik ben toch gegaan. Toen bleek dus dat ik het syndroom van Klinefelter had, de mensen moeten maar opzoeken wat dat is. Ik was de vijftig al gepasseerd en eindelijk kregen al die verschijnselen die ik had een naam! Het was een openbaring en een opluchting. Alles viel op z'n plek. De relatie niet. Na tien jaar was ze me zat, ik weet niet waarom. Ach ja, ik kan het me ook wel voorstellen eigenlijk, al steek ik liever de kop in het zand. Je bouwt aan een relatie of je bouwt er niet aan. Als je er niet aan bouwt, gaat het van je af. Ik bouwde er niet aan. Ik weet nu dat je daar veel meer energie in moet steken.

Hoe was je jeugd eigenlijk?

Mijn jeugd was leuk! Gezellig, hartstikke tof! Ik zou het zo

weer over willen doen. Mijn moeder was een lieve schat. Mijn vader was streng, ik heb er wel eens met een stuk hout van langs gekregen. Ik luisterde niet goed. Achteraf kwam dat misschien ook wel door Klinefelter, maar dat wist ik toen niet. Hij vond het een ramp dat ik niet gehoorzaam was, dus ik kreeg regelmatig op m'n donder. Maar ja, onkruid vergaet niet. Op een avond wenste hij me welterusten en toen dacht ik: dit was voor het laatst. En inderdaad: de volgende morgen kwam mijn moeder vertellen dat hij was overleden. Hij was zeventig, ik was vijftien. Al snel na zijn dood ging ik van de mulo: het lukte me niet, ik zat al voor de derde keer in de tweede klas. Op de LTS ging het ook niet zo goed, maar ik werd gematst omdat ik de zoon van de oud-directeur van Gemeentewerken was. Ik slaagde, ging naar de MTS en daarna werd ik dankzij oude vrienden van mijn vader bij Rijkswaterstaat aangesteld als opzichter tekenaar. Dus toen was ik ambtenaar.

Beviel dat?

Nou, het was heel leuk en aardig en prettig, maar promotie zat er niet in omdat ik niet op een normale manier was binnengekomen. Bovendien deed ik altijd gek, ik paste niet binnen de geldende cultuur aldaar. Zo liet ik me een keer als gevolg van een weddenschap in een kinderwagen van Amsterdam naar Assen duwen. Dat was niet gepast, zeiden ze toen dat via het personeelsblad bekend werd. Dus uiteindelijk heb ik ontslag genomen en toen ben ik bij een aannemer gaan werken: ik ging vangrails plaatsen. Op een gegeven moment dacht ik: dit kan ik zelf ook wel. Dus toen ben ik voor mezelf begonnen. Klinefelters durven alles tegelijk te doen, en dat gaat dus wel eens fout. Ik wilde een nieuw rijdende afzettingssysteem dat ik in Duitsland had gezien in Nederland introduceren, maar particulier initiatief mocht niet van Rijkswaterstaat. Toen ontmoette ik op de wintersport een oudere man die naar beneden kwam skiën. Ik zei: wat doe je voor de kost. Hij zei: ik heb een kippengritfabriek, maar ik ga met pensioen. Ik zei: oké, kan ik die fabriek dan niet overnemen, want dat met die vangrails is zo'n gedoe. Dus toen ben ik in Hattem schelpen gaan vermalen tot kippengrit. Ik had een mooi systeem bedacht met een lopende band naar de IJssel, waarop het kippengrit

zo in schepen geladen kon worden. Maar de bank had er geen zin meer in en er kwam gedoe met de gemeente: er waren allerlei vergunningen voor nodig. Dus exit Kippengritfabriek. Ik had een miljoen gulden schuld, maar ik heb door verkoop van onroerend goed alles af weten te lossen.

Wat ben je toen gaan doen?

Ik heb nog een blauwe maandag pannenkoeken gebakken, ik bakte er 855 op een dag. Verder ben ik een lerarenopleiding Techniek gaan volgen, maar ik kan niet voor de klas staan. Ik heb geen overwicht. En toen kwam er op een dag een schoorsteenveger bij mij over de vloer om de schoorsteen te vegen en ik dacht: jongens, ik heb tot nu toe alles verkeerd gedaan, ik word schoorsteenveger. Waarom? Nou, hij veegde twee schoorstenen, liet me zelf de troep opruimen en vroeg toen zeventig gulden. Ik ben naar Duitsland gegaan, leerde het een en ander over schoorstenen, bedacht dat je beter met borstels aan flexibele stokken kon werken dan aan een touw, en zo gebeurde het. Nu werken we met een flexibele kabel die op een haspel zit. Ook de veegtechniek blijft innoveren. Ik heb nu iets van 1800 klanten. Beetje teveel, want Zibi en ik kunnen er iets van 1500 per jaar aan: acht op een dag, keer vijf dagen per week, keer drie weken per maand, keer twaalf. Maar ja, ik heb genoeg concurrentie om me heen: allemaal mensen die ik het vak heb geleerd en die zelfstandig verder zijn gegaan toen ze genoeg van me hadden.

Wat maakt je een goede schoorsteenveger?

Volgens mij bestaan er geen slechte schoorsteenvegers. Ik ben wel precies, ik wil geen troep. Daarom ben ik wel een lastige baas voor mijn medewerkers, vermoedelijk. Maar ik denk dat het een uitstervend vak is. Jonge mensen kiezen er niet meer voor omdat je er vies van wordt. En verder wordt hout steeds duurder. Soms betaal je al wel 100 euro voor een kuub hout.

Dat is 1,25 x 1 x 1 meter omdat het los gestapeld is. Er worden zat losgestorte kuubs verkocht voor vijftig, zestig euro, terwijl dat eigenlijk maar driekwart kuub is. En als je zo'n zakje bij de pomp koopt, betaal je in verhouding wel tweehonderd euro per kuub. Je hebt natuurlijk ook allesbranders waarin je hout, briketten, kolen, turf en alle andere vaste brandstoffen kunt stoken, maar alles wordt duurder. En als je teveel papier stookt, gaat dat ten koste van je roestvrijstalen pijp. Maar ik denk echt dat er steeds minder schoorsteenvegers overblijven. Terwijl het een prachtig beroep is. En dan gaat het niet speciaal om het vegen, maar om het contact met de mensen, en de vrijheid die je hebt.

Volgend jaar kun je met pensioen, maar dat doe je niet?

Zoals ik zei ga ik door tot ik er bij neer val. Soms val ik er al bij neer. Ik heb een aantal herseninfarctjes gehad. De dokter zegt dat dat door de bloedverdunders komt. Hij zei: je hebt plaatjes in je bloed en die verkleven bij jou niet aan de zijkant, zoals het hoort. Dus dat schijnt niet goed te zijn. Daarom kreeg ik jaren terug al van die herseninfarcten. Ze brachten me naar m'n moeder en die zei: leg maar in bed, het gaat wel weer over. Zolang hij adem haalt is het goed. Mooi mens, mijn moeder. Ze is negentig geworden. Maar goed, ondanks alles blijf ik positief en optimistisch. Dat schijnt trouwens ook een kenmerk van Klinefelter te zijn.

Hoe kijk je terug en vooruit?

Ik vind dat ik tot nu toe een mooi leven heb gehad en ik ga gewoon door. Ik wil honderd worden. Ik weet inmiddels wel dat mijn laatste jas geen zakken heeft en mijn laatste auto geen trekhaak. Dus ik geniet er gewoon van. Wat ik het mooiste vind om te doen? Gezellig kletsen met jou en met de klanten. Zibi doet het werk ondertussen.

Advertentie in de plaatselijke krant

Dekker *J.J.*
SCHOORSTEENVEGERIJ
Kastanjelaan 1 - 7941 XW Meppel - Tel. 0522-251272
www.schoorsteenvegerij.com

Geachte klant,

Tot mijn spijt heeft mijn collega van het laatste 1½ jaar afscheid van mij genomen, maar daardoor is heer Zibi terug die wel wil blijven tot... ik niet meer kan en hij vindt het leuk dat klanten hem nog herkennen... Zibi staat nu gewoon op de loonlijst.

Boven en naast een nieuwe hoogwerker die ook mij met rollator mee kan nemen, voor 't geval ik wil. Mijn al 30 jaar geleden ontdekte ziekte verplicht mij door te gaan tot..... Omdat ik anders als chemisch lichaam, welk via vergiftiging tegen pijnen eerder ga.....

Op 24 mei 1986 begon ik als schoorsteenveger en toen was er een collega van 83 jaar in Koekange, ik hoop hem te overtreffen, en blijf aanpassen om de mogelijkheid open te houden.

Omdat de hoogwerker weg is, zijn mijn prijzen voor alle klanten van het verleden, ook die een rekening van mijn ex-collega hebben gehad en wel of niet door mij gepland waren, veranderd. Prijzen vast incl. oude of nieuwe BTW 50,00 euro per eerste kanaal en 45 euro voor tweede op zelfde dak in zelfde huis. Volgend jaar word ik 65 jaar en geef het hele jaar alle klanten 5,00 euro retour na veegbezoek. En dank U daarmee voor genoten vertrouwen. Wij vegen met ladder vlg. arbo keur.

Daarna in 2014 en volgende jaren kortingsregeling op basis van geveegde jaren in Uw huis: het aantal keren naar boven afgerond dus 6 wordt 10 etc. 5-10-15-20% van veegprijs op dat moment tot minimaal 40,00 euro p/kn (dus 50 euro-20% = 40 euro.)

Na 27 juli 2013 komt nieuwe bovenvermelde hoogwerker, meer kosten verhogen de veegprijs niet omdat ik later niets mee kan nemen. Een hogere basis veegprijs later??? altijd - opgebouwde korting percentages.

Ik hoop met U nog meer dan 20 jaar te genieten van Uw stookkwaliteiten. Wij werken op week 1 en 2 maandag t/m zaterdag en week 3 t/m vrijdagmiddag, week 4 ben ik vrij want mijn medewerker heeft andere verplichtingen en zo maand in maand uit.

Bovenstaand geschreven voor tekst en uitleg aan U.
Vriendelijke groet, Jan J. Dekker.

Meppel, 27 juli 2012

DE *DUWER*

Wie wel eens in een supermarkt komt, kent het fenomeen van De Duwer.

De Duwer is meestal een vrouw en wordt, hoe bedrieglijk het soms ook kan zijn, niet gedreven door haast. De Duwer is als je haar in de rij tegen je hielen treft stoïcijns bezig met het voltooien van taken. Als een werkmier verplaatst ze zich met probate precisie door haar bestaan, dat gevuld is met het gladstrijken van het tafelkleed of het met een resolute ruk verwijderen van een plantenspruit die heeft besloten op te komen in haar bloembak die niet voor wildgroei in welke vorm dan ook bestemd is. En dus met het doen van boodschappen. Waardoor jullie paden elkaar kruisen.

De mensen in de rij voor De Duwer zijn als een in de weg liggend takje, een algemene inefficiëntie waartegen geen wrok gekoesterd hoeft te worden, maar die simpelweg uit de weg geruimd moet. Net als de vele andere takjes die haar pad op een dag versperren bij de uitvoering van haar zelfbedachte reeks terugkerende handelingen die haar ervan moeten weerhouden te denken aan haar leven zonder dit bezighedenarsenaal. Geen gedachten over hoe dingen zouden kunnen zijn of hoe ze hadden kunnen zijn.

In de rij sluit ze naadloos aan, ze laat precies die ruimte tussen jou en haar over zodat ze je niet aanraakt, maar je wel haar hete werkmierenadem in je nek voelt. Als je een beetje ruimte creëert tussen jou en de persoon voor je waarin je persoonlijke dingen kunt doen, zoals ademen, begint ze ongeduldig over je schouder te kijken of slaakt ze een zucht. Haar verlossing, de caissière met de spaarpunten en het bonnetje, is zo dichtbij en toch nog zo ver weg. En dat is jouw schuld, want jij staat er tussen.

Zodra jij bent aangekomen bij de boodschappenband, en zij er dus enkele centimeters van verwijderd is, loopt de spanning in De Duwer op. Ze kan de neiging nog net onderdrukken om jouw boodschappen hoogstpersoonlijk uit jouw mandje op de band te plaatsen, wat je inmiddels zelf nietsvermoedend aan het doen bent.

En dan houdt ze het niet meer.

Je hebt geen balkje achter je boodschappen gelegd. Ze móet. Ze kan er net niet bij, maar er is geen weg terug: ze kruipt naar voren met uitgestrekte arm en duwt jou daarbij zachtjes naar voren. Haar stoïcijns houding verandert in ingehouden woede. Haar ware aard toont zich: ze móet en jij staat in de weg.

Als het balkje is bemachtigd en geplaatst, staat in een oogwenk de inhoud van haar mandje gerangschikt van licht naar zwaar op de band, waardoor ze even tot rust komt. Orde. De wereld is weer zoals hij zou moeten zijn.

Tot ze wil afsluiten met een balkje. Het enige exemplaar dat nog over is, ligt helemaal vooraan in het gootje, ze zal het niet zomaar kunnen bereiken. Haar geduld is op, tegen zoveel wuft kan geen mens immers op. Haar lichaam raakt het jouwe opnieuw, dit keer met subtiele dwang. Ze schuifelt en drukt, alles heeft ze over voor het stilletjes overwinnen van de laatste horde, het afsluitende balkje waar jij -dralende onverschillige- haar vandaan houdt.

Ooit vroeg ik een Duwer, nadat ik haar expres tot wanhoop had gedreven door mij zo inefficiënt mogelijk te gedragen in de rij, of ze het idee had dat ze sneller aan de beurt zou zijn als ze mij dan maar eigenhandig voort stuwde. Ze richtte haar blik op de plakkerige supermarktvloer en mompelde dat 'de mensen achter ons ook graag wilden beginnen met het plaatsen van hun boodschappen op de band'. Deze tot kunst verheven projectie brengt mij tot het stellen van de vraag:

Herken je dit verhaal niet? En denk je ook altijd 'schiet nou eens een beetje op, kunnen we nou niet gewoon eens voor één keer een beetje mééwerken allemaal?', bereid je voor:

Je bent er zelf een.

Margriet Wesselink

BERTUS en BEP

De *GOLDEN* RANDJES...

Ze vormden nooit een doorsnee huisartsenechtpaar, Bertus en Bep Binsbergen. Met hun zendingsdrang, hun pacifisme en bijna non-conformisme. Ze woonden en werkten op het Nieuw-Guinese eilandje Doom en op het Drentse platteland. Ze vochten tegen ziektes en voor vrede. Ze werkten hard, ook toen ze al jaren 'in ruste' waren. Hun hele verhaal optekenen zou een encyclopedie opleveren. Daarom een greep uit de kleurrijke herinneringen...

Marijke Mosterman

Het is goed toeven op het terras bij het gezellige huis in het park, al doet Bep even een jasje aan ter bescherming tegen de wind. Als je de 88 nadert, ben je net iets gevoeliger voor kou en tocht. Bertus komt op de geur van koffie met warme melk en gemberkoek af. Hij is 91 en is meer een denker dan een verteller. Hij luistert geanimeerd, terwijl zijn vrouw het woord doet. Af en toe grinnikt hij om een van haar opmerkingen, of hij vult haar aan.

Medicijnen

‘Mijn broer trouwde met zijn zus’, vertelt Bep. ‘Zo leerden we elkaar kennen. Op een gegeven moment vertelde mijn vader dat hij om mijn hand had gevraagd. Heel officieel en ouderwets. Ik zei: “laat hem eerst maar eens bij mij komen.” Mijn vader zei: “het is een goed mens, betrouwbaar en trouw.” Ik was nog niet helemaal verliefd op hem, maar we groeiden naar elkaar toe. We hadden allebei zendingsdrang; ik was verpleegster in wording, hij studeerde nog.’ Bertus had al heel wat meegemaakt voor hij Bep tegenkwam. Met zijn ouders en vijf broers en zussen verhuisde hij op achtjarige leeftijd naar Makassar, in het toenmalig Nederlands-Indië. Toen zijn vader, hervormd predikant, vier jaar later overleed, keerde het gezin terug naar Nederland. Eerst wilde hij fysica studeren, maar met de dreiging van de Duitse bezetting besloot hij toch voor de minder beladen richting medicijnen te kiezen. Voor toelating tot de universiteit moest hij een loyaliteitsverklaring aan de Duitsers tekenen. Deed hij dat niet dat moest hij onderduiken of hij werd tewerkgesteld in Duitsland. Bertus koos voor het laatste, uit angst voor represailles tegen zijn moeder. Hij werd ingedeeld bij de wapenindustrie, maar samen met een groepje medici eiste hij medisch werk. ‘Dat waren ze helemaal niet gewend’, vertelt hij. ‘Dat mensen het lef hadden om tegen hen op te staan.’ Maar het werkte. Twee jaar lang werkte hij in een Diaconessenhuis onder Stuttgart als coassistent. Hij verrichte er zelfs -onder begeleiding- blindedarmoperaties. ‘Hij werd na de bevrijding via Frankrijk naar Nederland getransporteerd’, vertelt Bep. ‘Daar heeft hij nog in het ziekenhuis gelegen. Dat was allemaal voor ik hem leerde kennen.’

Verpleegkunde

De jeugd van Bep was heel anders verlopen. ‘We waren met zes kinderen, drie jongens en drie meisjes, drie van hen waren halfbroers en -zussen. De eerste vrouw van mijn vader was gestorven in het kraambed. Bep’s vader werkte bij de organisatie Hulp voor Onbehuisden. Hij noemde zichzelf informateur, dat was een soort maatschappelijk werker. Oorspronkelijk was hij godsdienstleraar, maar daar viel geen droog brood in te verdienen. Mijn moeder deed ook werk voor onbehuisden, ze deden dat vanuit hun geloof.’ Van haar elfde tot haar achttiende jaar kwakkelde Bep met haar gezondheid. Ze had een struma door een verkeerde schildklierwerking en moest uiteindelijk geopereerd worden. ‘In die tijd ontstond mijn belangstelling voor verpleegkunde’, vertelt ze. Tijdens de Hongerwinter werkte ze in het ziekenhuis. ‘Dat was een geluk’, vertelt ze. ‘Verscheidene verpleegsters hadden familie in Friesland en andere provincies waar nog wat te eten was, en die zorgden dat het met de boot naar Amsterdam kwam. Een oudere verpleegster stond op wacht bij de haven achter het Centraal Station om te zorgen dat het niet gegapt werd, zij was niet mis.’ Er gebeurden merkwaardige dingen in die tijd. ‘Bomen uit de straat werden gekapt om op te stoken. Dan dacht je: die boom nemen wij morgen, en dan was ie ’s nachts al door een ander omgezaagd. Ik kwam op een gegeven moment bij mijn broer en toen riep hij van bovenaan de trap al wanhopig: “heb je wat?” en dan was hij dolblij met één boterham die ik uitgespaard had. Mijn andere broer was nog geen achttien

toen hij weg werd gehaald. Anderhalf jaar later was hij dood. Het nare was dat het gewoon Nederlandse politieagenten waren die de mensen kwamen halen en wegbrachten. Je wist niet meer waar je aan toe was.’ En toen kwam de bevrijding. ‘Iedereen vierde feest, maar ik kon niet meevieren. Ik vond het zo verdrietig. Ik moest denken aan al die mensenlevens. Ik ben pacifist in hart en nieren. Net zoals mijn twee broers die principieel dienstweigeraars waren.’ Dienstweigeren was trouwens nog niet zo eenvoudig. ‘Ze werden gecoacht door iemand die er verstand van had. Die vroeg: “wat zou je doen als er een man met een pistool aan je deur komt. Ga je vechten, ga je hem een lel geven.” Kijk, daar begint het al. Mijn vader zei altijd: “Vraag eerst of hij koffie wil.” Net als Jezus. Die stelde ook altijd een wedervraag.’

Trouwen

Na de oorlog ging Bep gewoon verder met haar studie. ‘Ik haalde mijn diploma’s, het zwarte kruisje voor psychiatrie en neurologie, het witte kruis en het ooievaartje. Ondertussen waren Bertus en ik verloofd. Maar uiteindelijk wilden we verder. Altijd verpleegster blijven leek me ook niet wat hoor. Elke keer als ik een diploma haalde, wilden ze me wel hoofd van een afdeling maken. Maar, dacht ik, dan word ik zo’n ouwe taart. Ik wilde niet zo worden als het hoofd dat ik ooit had. Als je naar de wc moest zei zij: “dat dient u in uw eigen tijd te doen” De verloving duurde lang: drie en een half jaar. ‘Op een gegeven moment wilden we trouwen, een mens is een mens natuurlijk. Destijds, in 1950, was het heel moeilijk om huisvesting te vinden. Ik had een advertentie gezet alsof ik als kunstenaar een kamer op het noorden zocht. Zo kwamen we bij socialistische mensen terecht, dat was wel in ons straatje. Het was bij het Amstelstation, we hadden één kamer, waar alles moest gebeuren. Kraan, kachel, gaspittje, kamerscherm, oude tafel met stoelen. Douchen deden we op ons werk. Bertus liep toen coschappen. Studeren deed hij in de Universiteitsbibliotheek. We wisten ons goed te redden, dat hadden we wel geleerd.’

Doom

Vanuit de zendingsdrang die ze allebei hadden volgden ze samen de taal cursus Bahasa Indonesia oftewel Maleis. ‘We hadden al contact met de Hervormde Zending in Oegstgeest’, vertelt Bep. ‘Indonesië kwam door de oorlog niet meer ter sprake, maar aan Nieuw Guinea werd nog vastgehouden. Daar wilde de VN wel veel mensen in pompen. We deden een interne cursus van drie maanden en kregen lessen gezondheidsleer, hoe je een huis moest bouwen en hoe je een koor moest leiden en dergelijke. Ook leerde je Indonesisch koken. En zo vertrokken we goed voorbereid voor drie jaar richting Doom, een eilandje voor de kust van Nieuw-Guinea, bij Sorong. Samen met onze oudste dochter die toen net geboren was. Het laatste stukje vlogen we in een oud vliegtuigje waar je door de planken heen naar beneden kon kijken.’ Het was er warm en benauwd, op Doom. Het was er ook klein en vol. ‘Je was in twintig minuten om het eiland heen gelopen en er woonden ongeveer tweeduizend mensen. Sorong was belangrijk, want daar was olie gevonden. De Nigimij had er een pijpleiding door het oerwoud aangelegd. Ik ben er een keer met een treintje langsgereden. De boot waarmee ik naar Bertus ging die een paar weken lang in Fak-Fak gedetacheerd was, aan de zuidwestkant van Nieuw-Guinea, lag een nacht in de haven waar de olie overgeslagen werd. Ik hoorde verhalen over mensen die knettergek waren geworden bij het aanleggen van die pijpleiding. Door de oerwoudgeluiden en de bomen en zo. Ik weet niet of gek worden oerwoud-gerelateerd is. Je kunt overal gek worden, dat heb ik in mijn werk als psychiatrisch verpleegkundige wel ontdekt.’

een griepepidemie bij een huisarts in Lisse, waar hij op de fiets heen ging, omdat hij rijbewijs noch auto had. Daarna monsterde hij aan op een schip van de Rotterdamse Lloyd als scheepsarts. Het was in 1957. 'Terwijl ik met drie kinderen met de bof zat en zelf keelontsteking had, reisde hij de hele wereld over en kreeg ik foto's van lucht en water en vogels', vertelt Bep. 'Ik telegraferde: stuur toch eens wat foto's van het leven aan boord! Vervolgens kreeg ik allemaal foto's van dames in bikini!' Bertus lacht.

Nijeveen

Voor zijn wereldreis had Bertus een paar maanden een specialist vervangen in het diaconessenziekenhuis in Meppeel. 'Zo leerde hij de Drentse omgeving kennen', vertelt Bep. 'We wilden nog steeds graag naar het buitenland, maar op een gegeven moment stonden we voor de keuze: of permanent naar een kraamkliniek op Java, of een huisartsenpraktijk in Nijeveen op het Drentse platteland. Ik wilde liever niet de kinderen in Nederland achterlaten voor school, dus we kozen voor Nijeveen.' Het was een nieuwe wereld, maar toch waren er ook veel gelijkenissen. 'Daar was ook nog veel werk te doen op het gebied van preventie en hygiëne. Ook daar had je hetzelfde "doffe doekje" voor de neus, het aanrecht en de vloer, net als op Doom.' Bep deed behalve administratief en telefoonwerk ook de apotheek. 'Pillen, poeders, zalfjes en druppels maken deden we destijds gewoon zelf. In een middag tijd had ik van een nicht van Bertus die apotheker was de kneepjes van het vak geleerd.' Ze was blij met haar nieuwe werk. 'Op Doom mocht ik niets doen, alleen voorgeknipte broeken in elkaar naaien en naaclubjes voor de Papoeavrouwen organiseren. Die wilden dan de gekste modellen uit de Burda, en ze wilden ook beha's, want die waren daar niet. Dat is moeilijk maken! Gelukkig kon ik in Nijeveen weer het werk doen dat beter in mijn straatje paste. Ik begeleidde ook de assistenten, ik hield wel van managen.' In Nijeveen kregen Bep en Bertus nog twee dochters.

Vrede

Het was hard werken in de huisartsenpraktijk. Bertus was gemeentearts, waardoor hij ook lijkschouwingen deed, schoolartsendienst had en het consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters runde. Daarnaast deed hij bevalingen, omdat er geen vroedvrouw was. In 1985 stopte hij, na 27 jaar praktijk. Ondertussen verslaptte de aandacht van het echtpaar voor het pacifisme niet. Bertus werd lid van de Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie (de wetenschap van oorlog en vrede), waarvoor hij veel communicatief werk deed. Samen demonstreerden ze tegen atoomwapens. Bep werkte mee aan een vredeskrant. 'Je moet misschien neutraal blijven als huisartsenpraktijk, maar op een gegeven moment konden we het niet laten kleur te bekennen', vertelt ze. 'De mensen keken wel wat raar toen we spandoeken in de tuin hadden met VREDE erop. Maar ja, ik ben en blijf een pacifist.'

'Het leven is een uitdaging', vinden Bertus en Bep. 'Nog steeds. Het leven met liefde is een bijzondere uitdaging. Het is nog steeds groeiende. We hebben wel eens discussies, maar in de basis zijn we het met elkaar eens, anders waren we ook niet meer dan zestig jaar met elkaar getrouwd.' Ze hebben een bijzondere kijk op het leven. 'Er wordt heel wat geleden, gestreden en geleefd. Er is veel verdriet, maar juist daardoor zie je ook die gouden randen, die mooie, kleine dingen. Daar krijg je steeds meer oog voor. Je moet geloof en vertrouwen hebben in elkaar en in het goddelijke. Je moet van de mensen houden.'

Behelpen

De papoea's waren fiere mensen, ontdekten Bep en Bertus. 'Lang niet zo onderdanig als de Indonesiërs die we later meemaakten. "Saja djoega kristen", zeiden ze dan trots: ik ben óók christen. Want dan was je een stapje hoger op de maatschappelijke ladder. Ze vonden het prachtig dat we daar waren, ze keken wel tegen ons op, maar met trots. Ik had bijvoorbeeld een jongen bij mij in huis die ik klaarstoomde om verpleger te worden in het ziekenhuis. Op een lijstje had ik zijn en mijn werkzaamheden genoteerd. Als ik vroeg of hij wat van mijn werkzaamheden wilde doen, zei hij: "njonja poenja kerdja": dat is j'ouw taak!' Drie jaar verbleven Bep en Bertus onafgebroken op Doom. Ze kregen er nog twee dochters. 'Die werden geboren bij het licht van een olielampje', vertelt Bep. Het was er niet altijd makkelijk, met de eeuwige hitte. 'Je moest je behelpen. De wc was een gat in de grond met een emmer water er naast. Maar er was niet veel water. Regen ving ik van het dak op in een emailen waterketel, afgedekt met verschillende lagen hydrofielgaas, en dan maakte ik voorraden in flessen. We hadden een put, maar die stond soms droog. Bij het ziekenhuis, driehonderd meter verderop, was een grotere, diepere put. Dan haalde een gevangene, een strapan die iemand vermoord had, met een juk water voor ons. Mijn dochtertje liep gewoon met hem mee. Op het eiland was namelijk ook een gevangenis, maar omdat de gevangenen toch niet konden ontsnappen, hoefden ze niet in een cel, maar moesten ze aan het werk.' Ondertussen werkte Bertus met nog een Nederlandse arts en drie Nederlandse verpleegkundigen in het ziekenhuis. 'Daarbij zorgde hij ervoor dat Doom malariavrij bleef', vertelt Bep. 'Op het oppervlaktewater werd olie gegooid, op het douchewater benzine. Zo maakten de larven geen kans.'

Na de oorlog

Na drie jaar kwamen Bep en Bertus weer terug naar Nederland. 'Sommige artsen werden weer terug gevraagd, maar wij niet. Bertus is een harde, serieuze werker, maar hij houdt niet van papierwerk en verslagen maken en hij is ook niet iemand die de grote baas met whisky en ijs naar de mond praat.' Het was moeilijk om in Nederland werk te vinden, en dat maakte het zwaar voor het gezin met drie kinderen. 'Mijn schoonmoeder maakte ruimte vrij en daar woonden we in een kamer met serre, in Haarlem. Het was behelpen.' Bertus werkte een tijdje tijdens

Overpeinzing

In de laatste levensfase
Kijk je om je heen
Waar zijn ze allemaal gebleven
Ben ik nu alleen?
Net zo alleen als toen je klein was
De anderen zijn groot en weten meer
Nu sta je aan het eind van de lijn
En kijk je om, daar komen ze aan
De vijftigers, de zestigers
de dertigers, de veertigers
En dan de veelbelovende gestudeerden,
of de vrijgevochten helden
Wie zijn ze?

Het zijn er velen, je bent dus niét alleen

Ga ze ontmoeten.

Zij hebben ons en wij hebben hen nodig
Wat een feest van licht en vonken
Van zien en luisteren naar elkaar
Laat ze er zijn en reik elkaar de hand
Ga wat opzij, ga wat aan de kant
Nu komt de tijd van delen,
van doorgeven en ontvangen
van vragen en dragen
een gouden tijd.

Wij zien de zomer en bloeien maar door,
En soms gaan we twijfelen, en vragen ons af:
moeten we niet opstaan...

Bep Binsbergen

(on) GEHOORD...

Amsterdammer Rob Brill probeert bij de rechter voor elkaar te krijgen dat hij in zijn tipi in het Westerpark mag blijven wonen. 'Het is goed dat u bent gekomen om uw eigen belangen te vertegenwoordigen', zegt de rechter. 'Ondanks dat u niet in het systeem past, doet u heel goed uw best.' (Bron: Parool)

'Ik overleefde door te denken aan mijn kinderen en aan perziken in blik', aldus de 70-jarige Duitser die 146 uur vast zat in een gletsjerspleet in Oostenrijk. (Bron: bergwijzer.nl)

'Ik erger mij de laatste jaren bont en blauw - dat is erger dan groen en geel - aan het populisme', aldus Normaalzanger Bennie Jolink. (bron: metronieuws.nl)

Ja hoor. 'Heel vaak zelfs, vanochtend nog!', aldus voetbalberoemdheid Frank de Boer op de vraag of hij wel eens onder de douche plast. (bron: blog.nl)

'Ga maar na hoeveel vrienden je hebt. Die herken je toch ook allemaal?', aldus boer Willem uit Ransdorp, die niet begrijpt waarom mensen altijd zo verbaasd zijn als hij vertelt dat hij al zijn 21 koeien herkent. (Het Parool)

'Maar jij hebt wel elke avond met je dikke kont op de bank Goede tijden, slechte tijden zitten kijken, terwijl ik iedere avond nog aan het werk ging', zei de ING-topman te hebben gedacht toen een vrouw die haar baan verloor omdat de postkantoren werden gesloten hem uitschold. (bron: Telegraaf)

'Van Baalen! Van Baalen! Hombre con cojones!*', riep een menigte dolenthousiaste Nicaraguaanse liberalen VVD'er Hans van Baalen toe, die ondanks alle intimidaties van de linkse revolutionairen naar het Midden-Amerikaanse land was gekomen om de liberalen op te roepen een vuist te maken tegen de regering.

*vertaald: Man met ballen (bron Volkskrant)

WANLIJNER

Het is al herf,
het wordt steeds herver
en straks is het najaar
op z'n allerherfst.

'Ik wilde dat ze zich zou realiseren hoe leeg haar leven zonder mij zou zijn', zegt de Rus Alexey Bykov, die zijn eigen dood middels een zogenaamd auto-ongeluk in scene zette en - doordrenkt van nepbloed - zijn vriendin ten huwelijk vroeg. (bron: huttingtonpost.com)

'Ik heb zelf 48 uur in de gevangenis gezeten en daar behandelen ze je zelfs beter. Je drukt op een knopje en binnen een paar minuten is er iemand bij je', aldus de boze vrouw van Lange Frans, wier gehospitaliseerde moeder lang moet wachten als ze een verpleegster roept. (Bron: ad.nl)

De Ouderwetse Keuken

's Lands wijs, 's lands eer. Dat geldt zeker voor eten. De meningen over wat een delicatessie is, lopen over de hele wereld nogal uiteen. Nederlandse stampot lijkt voor Fransen op varkensvoer, terwijl wij griezelen van hun met ingewanden gevulde worstjes. Kijk je verder over de grens, dan zijn de verschillen in opvatting over wat lekker is nog groter. Lust u wormen? Kippenklauwen? Rauwe zeehondenogen? Fors uitgevallen cavia's? Een ander volk leer je pas echt goed kennen in de keuken. Mijn moeders favoriete vakantie-land was Griekenland. Niet alleen vanwege zon, zee en strand, maar ook omdat ze de Grieken zo hartelijk en gastvrij vond. Onverwachte gasten mogen daar altijd aanschuiven voor een bordje soep, een eenvoudige boerensalade en een lamskoteletje. Sterker nog, als wandelaar werd ze tegen etenstijd regelmatig van straat geplukt door bezorgde Griekse huismoeders. Tegenspreken helpt niet, Griekse huisvrouwen zijn uitermate bazig. Zit! Drink! Eet!

Op een van die reisjes ontmoette ze een Indiase vrouw, waarmee ze al snel bevriend raakte. Na een intensieve briefwisseling kwam de Indiase vriendin naar Nederland om ons land te leren kennen. Ook bij mijn oma en opa mocht ze een weekende logeren. Fietstochtjes door de duinen, wandelingen aan zee, de historische binnenstad, de Indiase vriendin vond het allemaal prachtig. Alleen het eten, daar kon ze niet aan wennen. 's Avonds deed ze een flinke schep van een rood goedje op haar bord, uit een potje dat ze zelf had meegenomen. Ik mocht proeven, brandend heet!

De volgende morgen zaten we in de woonkamer genoeglijk aan het ontbijt. De Indiase vriendin pakte een boterham en de botervloot. En toen gebeurde het: met haar mes sneed ze tamelijk brede plakken van de boter en belegde daarmee zorgvuldig haar boterham. Mijn oma's ogen werden zo groot als theeschoteltjes. Iedereen hield zijn adem in, terwijl de Indiase vriendin haar ongelofelijk dik beboterde boterham met suiker bestrooide en tevreden begon te eten. Mijn oma hield zich met moeite goed en slaagde erin om pas in de keuken zachtjes te sputteren. Schandelijk! Al die boter! Op één boterham!

WENTELTEEFJES!

Nodig:

8 sneetjes oud brood (wit of bruin, met of zonder korst), 3 eieren, 2,5 dl melk, 6 mespuntjes kaneel, 80 gr boter, suiker

Bereiding:

Klop het ei los met de suiker, kaneel en melk. Giet het eimengsel in een diep bord en haal de sneetjes brood erdoor. Leg de sneetjes brood op elkaar en bedruip ze met het overgebleven mengsel. Smelt een beetje boter in een koekenpan en wacht tot het schuim begint weg te trekken. Bak dan een sneetje brood aan beide kanten bruin (gebruik een pannenkoekenmes om het brood te keren). Doe zo telkens een beetje boter in de pan en bak een voor een de sneetjes brood. Strooi tot slot suiker over de wentelteefjes.

Allerlei soorten fruit en jam smaken heerlijk bij wentelteefjes. Je kunt de warme boterhammen ook stapelen en er chocopasta of honing tussen smeren.

Weetje:

Wentelteefjes zijn typisch Nederlands en werden van oudsher gemaakt om oud brood nog te kunnen eten. De Fransen noemen wentelteefjes 'pain perdu', ofwel verloren brood. Zo heten ze ook in Vlaanderen.

Geen oud brood en toch trek in wentelteefjes? Laat verse boterhammen een tijdje op het aanrecht indrogen en week ze niet te lang in het eimengsel.

De DEURKUK

De deurkruk straalde. Hij was van koper en dus van stand. Vond hij zelf. Hij werd gewaardeerd door de bewoners van het huis waarin hij een belangrijke functie vervulde. Hij prijkte in de belangrijkste kamer van het grachtenpand: de suite, en verschaftte toegang tot de lounge.

Jawel.

De deurkruk glom van trots, en hij glom ook omdat hij wekelijks gepoetst en gewreven werd. Hij werd betast door de handen van grote, belangrijke mensen, mensen die wat betekenden in de wereld. Daarom vond hij zichzelf eigenlijk geen kruk, maar meer een klink. 'Maar', dacht hij, 'what's in a name'.

Al met al leidde de deurkruk een gelukkig en zorgeloos bestaan.

Totdat de economische recessie begon.

De hoofdbewoner van het grachtenpand verloor door foute, risicovolle beleggingen al z'n geld en sprong van het dak. De vrouw des huizes raakte aan lager wal en het huis werd te koop aangeboden. Omdat niemand het dure pand kocht, werd het na een jaar gekraakt. Twintig loslopende studenten met aanhang trokken in het historische huis. Zij hadden weinig oog voor interieurverzorging in de ouderwetse zin van het woord en koper werd zéker niet gepoetst.

De deurkruk sloeg in eerste instantie groen uit van ergernis. Daarna werd hij depressief en kreeg hij te maken met smetvrees, een aandoening die zeker voor een deurkruk niet handig is. Elke keer als hij betast werd kromp hij ineen. Letterlijk. De deurkruk oxideerde van ellende en verwerd tot Cu₂O.

Toen de economie weer opbloede en een potentiële koper het huis kwam bezichtigen, lag onder aan de deur een hoopje roodachtig poeder. Van stof was de deurkruk gemaakt en tot stof was hij wedergekeerd.

En de moraal van dit verhaal?

Alles is vergankelijk, ook geluk en zelfs deurkrukken.

Puntenslijper

